

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/223138125>

Pharmacotherapeutical possibilities in mental disorders: Current status in Serbia

Article in *Srpski arhiv za celokupno lekarstvo* · December 2011

DOI: 10.2298/SARH11S1010D · Source: PubMed

CITATIONS

0

READS

32

5 authors, including:

[Goran Mihajlović](#)

University of Kragujevac

39 PUBLICATIONS 65 CITATIONS

[SEE PROFILE](#)

[Ivana Simic-Vukomanovic](#)

Institute of Public Health, Kragujevac, Serbia

8 PUBLICATIONS 2 CITATIONS

[SEE PROFILE](#)

All content following this page was uploaded by [Milica Borovcanin](#) on 04 January 2016.

The user has requested enhancement of the downloaded file. All in-text references [underlined in blue](#) are added to the original document and are linked to publications on ResearchGate, letting you access and read them immediately.

Обим савремених психофармакотерапијских могућности: актуелно остваривање у Србији

Славица Ђукић-Дејановић^{1,2}, Душица Лечић-Тошевски^{3,4}, Горан Михајловић^{1,2},
Милица Боровчанин^{1,2}, Ивана Симић-Вукомановић⁵

¹Медицински факултет, Универзитет у Крагујевцу, Крагујевац, Србија;

²Клиника за психијатрију, Клинички центар, Крагујевац, Србија;

³Медицински факултет, Универзитет у Београду, Београд, Србија;

⁴Институт за ментално здравље, Београд, Србија;

⁵Институт за јавно здравље, Крагујевац, Србија

КРАТАК САДРЖАЈ

Нова терапијска решења значајно утичу на живот људи јер пружају могућност излечења, заустављања даљег развоја болести и побољшања квалитета њиховог живота. У последњих 55 година животни век човека се продужио за десет година, у чему важну улогу имају и иновативни лекови. Како је искуство примене ових лекова код нас с обзиром на економско стање и транзициону позицију земље, односно страхове и заблуде самих терапеута? Потребно је размотрити да трошак лечења није једнак само цени преписаног лека, већ обухвата и директне и индиректне, те медицинске и немедицинске трошкове. Земље из региона за лечење антипсихотика издвајају 4-7,3% буџета, док се у Србији за ове лекове издваја свега 1,5% финансијских средстава. С фармакоекономског аспекта оправдано је увођење нових антипсихотика и нових формулација већ доступних антипсихотика. Адиктологија, као млада грана медицине, изискује другачије стратегије, укључујући и увођење савремених супституционих и других програма лечења, док је у нашој земљи организован искључиво метадонски програм. Пожељно је створити законске предуслове за бржи поступак регистрације лекова, јер је време од регистрације лека до доступности болеснику у Европској Унији највише 400 дана, док се у Србији на нове лекове чека више од три године. Закони донети 2006. и 2009. године само су могући део решења дестигматизације особа с менталним проблемима. Усвојени стручни водичи такође помажу разрешењу овога проблема. Уколико се сви параметри узму у обзир, многи иновативни лекови за лечење особа с менталним поремећајима су финансијски оправдани, али су болесницима у Србији и даље, нажалост, недоступни. Стручна јавност мора бити гласнија када је о овој теми реч.

Кључне речи: иновативни лекови; трошкови лечења; протоколи лечења

УВОД

Нова терапијска решења значајно утичу на живот људи јер пружају могућност излечења, заустављања даљег развоја болести и побољшања квалитета њиховог живота. Иновативна индустрија открива, развија, производи и на тржиште пласира нове лекове [1, 2]. Иновативне фармацеутске компаније разликују се оријентацијом ка новим открићима и развојној стратегији. Стварање новог лека је дуг и ризичан пут; процењује се да је просечно време развоја лека 13 година, а да трошкови достижу око милијарду евра [3]. У последњих 55 година животни век човека се продужио за десет година, а постигнуто је и значајно веће петогодишње преживљавање оболелих од малигних болести, кардиоваскуларних болести и сиде, у чему је значајна и улога иновативних лекова [4]. У Европској Унији се плански финансирају заједнички истраживачки пројекти стручњака у индустрији и науци ради открића и развоја бољих и безбеднијих лекова [5].

Циљ сваког савременог друштва јесте да грађанима омогући бољи квалитет живота, а у овакав концепт инкорпорирана је и идеја

побољшања квалитета лечења [6]. Економска криза у свету најдрастичније погађа породични и лични живот, посебно већ угрожених популационих група. Особе с менталним поремећајима и њихове породице суочавају се с предрасудама и стигматизацијом, које су посебно изражене у друштвима у транзицији. У овом раду бавићемо се питањем какво је искуство примене иновативних лекова у лечењу особа с менталним поремећајима код нас с обзиром на економско стање и транзициону позицију наше земље, али и неке страхове и заблуде самих терапеута.

ФАРМАКОЕКОНОМСКИ АСПЕКТИ ЛЕЧЕЊА: КОЛИКА ЈЕ СТВАРНА ЦЕНА ЛЕЧЕЊА?

Сваки напредак има своју цену, па увођење нових поступака лечења подразумева и повећање цене здравствених услуга. Етички је деликатно поредити вредност здравља и људских живота с финансијским аспектима лечења.

Фармакоекономска процена је аналитичка метода која се примењује при доношењу

Correspondence to:

Milica BOROVČANIN
Klinika za psihijatriju
Klinički centar Kragujevac
Zmaj Jovina 30, 34000 Kragujevac
Srbija
milicaborovcanin@yahoo.com

